

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16836

Tarih : 04.03.2026

41670

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim **04.03.2026**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

27.02.2026 tarihinde Erzincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile Erzincan Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen ziyaret kapsamında kadın ve erkek mahpuslarla yapılan görüşmelerde; sağlık hizmetlerine erişim, sevk süreçleri, muayene koşulları (kelepçeli muayene), arama uygulamaları, disiplin süreçleri, infaz kurulu kararlarıyla infazın uzatılması, ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine uygulanan infaz rejiminin süreli hapis cezası olanlara fiilen uygulanması, haberleşme ve kültürel haklara müdahale iddiaları gibi çok sayıda ciddi hak ihlali iddiası tarafımıza aktarılmıştır.

Mahpus beyanlarına göre revire erişim ve kampüs içi hastaneye sevk süreçleri gecikmekte, dış hastane sevkleri ayları bulabilmekte; bazı vakalarda randevuların “unutulduğu” ve yeniden randevunun aylar sonrasına verildiği ifade edilmektedir. Kanseri şüphesi barındıran kitle, kronik kalp hastalığı ve ağır kronik hastalıklar gibi düzenli izlem gerektiren durumlarda ileri tetkiklerin yapılmaması, takip ve yönlendirme eksikliği ile birlikte yaşam hakkı ve sağlık hakkı bakımından ciddi risk doğurmaktadır.

Mahpusların ortak beyanlarından biri, muayene ve sevk koşullarında insan onurunu zedeleyen uygulamalara ilişkindir. Kelepçeli muayene pratiğinin “değişken” olduğu; kimi zaman kolluk tarafından, kimi zaman doğrudan hekimler tarafından dayatıldığı; hekim kelepçenin açılmasını

istese dahi kolluğun açmayabildiği belirtilmiştir. Bunun yanında mahpuslar, sağlık personelinin ayrımcı ve aşağılayıcı tutum sergilediğini, şikayetleri hafife aldığı; bazı durumlarda alternatif tanı yöntemi sunmadan sürecin “gitme o zaman” yaklaşımıyla kapatıldığını aktarmıştır. Bu iddialar, ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetinin sunumu ve sevk güvenliği alanında bakanlığınızca organizasyon ve denetim yükümlülükleri bakımından ayrıca değerlendirilmelidir.

Ziyarete aktarılan diğer bir sorun alanı arama ve sevk uygulamalarıdır. Oda aramalarının eşyaları dağıtacak şekilde yapılması, fotoğraflara el konulup sonra iade edilmesi, hastane sevklerinde “arama” gerekçesiyle tacize varan fiziksel temas girişimleri olduğu iddiaları, bu duruma itiraz eden bir mahpusa 1 günlük hücre cezası verildiği beyanı ve görüşe giderken “ayakkabı çıkar-giy” uygulamaları; kötü muamele yasağı ve insan onuruna saygı ilkeleri bakımından derhal incelenmesi gereken hususlardır.

Ayrıca kadın ve erkek mahpuslar, infaz kurulu değerlendirmelerinde “suçu biliyor musun/ pişman mısın?” sorusuna verilen yanıtların fiilen tek ölçüt haline geldiğini; bu nedenle infazlarının 6 ay uzatıldığı, bazı mahpusların infazının birden fazla kez uzatıldığı ve itiraz mekanizmalarının etkisiz kaldığı yönünde beyanlarda bulunmuştur. Infazın uzatılmasına ilişkin kararların ölçütleri, şeffaflığı ve yargısal denetime elverişliliği bakımından Adalet Bakanlığı’nın sorumluluğunda olan infaz sistemi üzerinde ciddi soru işaretleri doğmuştur.

Yüksek güvenli bölüme görüşülen mahpuslar ise tekli odalarda tutma ve faaliyetlerin koridordaki sınırlı kişi sayısı ile yürütülmesi nedeniyle ağır bir izolasyon yaşandığını; sürekli hapis cezası olanların da ağırlaştırılmış müebbet rejimine benzer koşullarda tutulduğunu ifade etmiştir. Bu iddialar, yüksek güvenli rejimin uygulanma kriterleri ve ölçülülük denetimi açısından önem taşımaktadır.

Öte yandan mahpuslar, Kürtçe yazılı materyallere “inceleme/tercüme” gerekçesiyle el konulduğunu, uzun süre iade edilmediğini; mektupların karalanması ve bazı adreslere gönderilmemesi gibi uygulamalarla haberleşme hakkına müdahale edildiğini aktarmıştır.

Son olarak mahpuslar, maruz kaldıklarını belirttikleri tutum ve uygulamalara ilişkin olarak tabip odalarına başvuruda bulunduklarını ve savcılıklara suç duyurusu yaptıklarını belirtmektedir. Ancak edindiğimiz bilgilere göre; bu başvuruların cezaevi idaresi üzerinden gönderilen evrak kapsamında yalnızca “kayıt” işlemi olarak ele alındığını ve etkili bir inceleme

yapılmadan takipsizlik kararları verildiğini anlaşılmaktadır. Ceza soruşturmasında takipsizlik kararı verilmiş olması, disiplin hukuku ve idari sorumluluk yönünden ayrıca ve bağımsız bir inceleme yapılmasını ortadan kaldırmaz. Bu nedenle cezaevi idaresi, savcılıklar ve ilgili denetim birimleri arasındaki bildirim/işlem zincirinin etkinliği de denetime muhtaçtır.

Bu çerçevede; Erzincan ceza infaz kurumlarında yaşam, sağlık, kötü muamele yasağı, adil infaz ve haberleşme hakları bakımından ortaya çıkan iddiaların tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması, sorumluların tespiti ve benzer ihlallerin önlenmesi amacıyla aşağıdaki soruların cevaplandırılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Erzincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Erzincan Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunun açıldığı günden bu yana dış hastaneye sevk edilen mahpuslar bakımından sevk talebi-sevk gerçekleşmesi arasındaki ortalama süre kaç gündür? Bakanlığınızın bu konuda belirlediği azami süre standardı var mıdır?
2. Hastane sevklerinde "arama" gerekçesiyle tacize varan fiziksel temas girişimleri olduğu, itiraz eden bir mahpusa 1 günlük hücre cezası verildiği iddiaları doğru mudur?
3. Erzincan ceza infaz kurumlarının açıldığı günden bu yana verilen hücre cezaları kaçtır? Bu cezaların kaç tanesi arama/sevk/görüş süreçlerinde yaşanan olaylar nedeniyle verilmiştir?
4. Oda aramalarında eşyaların dağıtıldığı, fotoğraflara el konulduğu ve sonra iade edildiği iddiaları hakkında; aramalara ilişkin kamera kaydı tutulmakta mıdır? Son 3 yılda kurumlarda aramalar nedeniyle kaç şikayet alınmış, kaçında işlem yapılmıştır?
5. Erzincan ceza infaz kurumlarında son 3 yılda İdare ve Gözlem Kurulları tarafından verilen infazın ertelenmesi/uzatılması (iyi hal değerlendirmesi) kararlarının sayısı kaçtır? Bu kararların kaçında gerekçe olarak "pişmanlık/örgütten ayrılma vb. değerlendirmeler" yer almıştır?
6. Erzincan Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda süreli hapis cezası olan mahpuslar neden ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerin infaz koşullarında tutulmaktadır? Bu mahpuslar için izolasyonun azaltılması ve faaliyetlere erişim bakımından uygulanan asgari standartlar nelerdir?
7. Kürtçe yazılı materyallere "inceleme/tercüme" gerekçesiyle el konulduğu ve aylarca iade edilmediği iddiaları doğru mudur? son 3 yılda Erzincan ceza infaz kurumlarında

bu gerekçeyle kaç materyale el konulmuştur, ortalama bekletme süresi nedir, kaçında iade yapılmamıştır?

8. Mektupların karalanması ve bazı adreslere gönderilmemesi yönündeki uygulamalarla ilgili olarak; Erzincan ceza infaz kurumlarında son 3 yılda kaç mektup “sakıncalı” gerekçesiyle kısmen/tamamen engellenmiştir?
9. Mahpusların sağlık çalışanlarından gördükleri kötü muamele, hakaret vb. vakalar için tabip odalarına başvuru ve savcılıklara suç duyurusu yaptıkları; ancak bu başvuruların yalnızca “kayıt” işlemi olarak ele alındığı ve savcılıkça takipsizlik verildiği iddiaları hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? son 3 yılda Erzincan ceza infaz kurumlarından kaynaklı kaç suç duyurusu yapılmış, kaçında takipsizlik verilmiş, bu dosyalardan kaç hekimlerin disiplin yönünden değerlendirilmesi için Sağlık Bakanlığına bildirilmiştir?